

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมบทขอของ บัวซอน เมืองพร้าว
ชื่อผู้เขียน	นางสาวอรพิน ลือพันธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รศ. ทรงศักดิ์ ปรารักษ์วัฒนากุล ประธานกรรมการ ผศ. ฉัตรยุพา สวัสดิพิงษ์ กรรมการ อ. อยู่เคียง แซ่โล้ว กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการรวบรวมและศึกษาวรรณกรรมบทขอของ บัวซอน เมืองพร้าว แม่ครูชอทางเชียงใหม่ ลำพูน ที่มีผลงานเผยแพร่ในรูปของแถบบันทึกเสียง ตั้งแต่ในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๔๒ เป็นจำนวน ๑๐ ตลับ ประกอบด้วยบทขอ ๑๑ เรื่อง และบทจ้อย ๒ เรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการสร้างสรรค์บทขอ และศึกษาวิธีการใช้ภาษาในเชิงวรรณศิลป์ รวมทั้งศึกษาถึงคุณค่าของบทขอที่มีต่อสังคมล้านนา

ผลการศึกษาพบว่า บัวซอน เมืองพร้าว มีวิธีการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบซึ่งมีทั้งหมด ๔ วิธีด้วยกัน วิธีแรกคือ การลำดับขั้นตอนในการสร้างสรรค์งาน วิธีที่สองคือ การนำเสนอเนื้อหาในบทขอ วิธีที่สามคือ การนำขนบนิยมของชอเข้ามาใช้ประกอบในงานของตน และวิธีสุดท้ายคือ การใช้กลวิธีต่าง ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในบทขออย่างมีศิลปะด้วยการใช้ภาษาหลากหลายวิธีผสมผสานกัน ได้แก่ การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การใช้คำเรียก การใช้คำบริภาษ การใช้คำศัพท์สมัยใหม่ การใช้อุทาหรณ์ การใช้สำนวนแบบอุปมา การใช้สัญลักษณ์ และการใช้สำนวนโวหาร เพื่อแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกถ่ายทอดผ่านบทขอ กลวิธีและศิลปะการใช้ภาษาและสำนวนโวหารดังกล่าวจะนำมาใช้มากขึ้นน้อยอย่างไรนั้นแตกต่างกันไปตามแนวเนื้อหาของบทขอ

บทขอของ บัวซอน สามารถจำแนกตามลักษณะของเนื้อหาได้ ๕ ประเภท คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรม การสอนคติธรรม การให้ความรู้เกี่ยวกับประวัตินุคคลสำคัญทางศาสนา การเล่านิทานชาดก และการแสดงความคิดเห็นในการวิพากษ์สังคม จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและวิธีการนำเสนอของบทขอแต่ละประเภททำให้ทราบว่า วรรณกรรมบทขอของ บัวซอน ให้คุณค่าทางด้านสังคม ได้แก่ การให้ความบันเทิงสนุกสนาน การให้ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม การนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมทางศาสนา การทำหน้าที่เป็นสื่อพื้นบ้านเพื่อ

จ

ใช้เผยแพร่เรื่องที่ต้องการนำเสนอ การมีส่วนช่วยชี้แนะผู้คนในสังคมให้เกิดความคิดในเรื่องต่าง ๆ
คล้อยตามกัน และเป็นการบันทึกสภาพสังคมล้านนาอีกด้วย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title	An Analytical Study of "Saw" by Bua-Sorn Muang - Phrao		
Author	Ms.Orapin Leuphan		
M.A.	Lanna Language and Literature		
Examining Committee	Assoc.Prof. Songsak	Prangwatthanakun	Chairman
	Asst. Prof. Chatyupa	Sawaddipong	Member
	Lect. Youkhiang	Saekho	Member

Abstract

This thesis is a collection and study of ten cassettes of Lanna literature-Saw composed by Bua-Sorn Muang-Phrao, an expert of Lanna literature-Saw in Chiang Mai Lumphun during 1992-1999. The cassettes consist of 11 Lanna literature-Saw and 2 "Jois". The purposes of the thesis are to study the methods of the Thai literature creation, aesthetic use of the language containing in the Thai literature and its value to the Lanna community.

The study shows that the work of Bua-Sorn Muang-Phrao is very well-organized. In her work, she employs four methods to compose the literature. First, she orders of work creation. Second, she uses the presentation of Lanna literature-Saw Third, she also makes use of the practice of the traditional style of this type of composition. Last, she applies various methods in her compositions, including the use of synonymous compound, reduplicative words, naming words, curse words, slangs, analogies, similes, symbols, and other figures of speech with an aim to express emotions or feelings through her compositions. These techniques are applied more or less depending on the subject matter containing in her work.

In terms of the subject matter, Lanna literature-Saw of Bua-Sorn Muang-Phrao can be classified into 5 categories: rituals, moral teachings, teachings of important religious people, Buddha tales and social criticisms. The analysis of the subject matter and the style of each category also reveals that Lanna literature-Saw of Bua-Sorn provide some Thai social values, including entertainment, wordly and religious knowledge, religious rituals, a fundamental device to present important messages, a social mechanism to influence people's thinking and a to keep track of the life of Lanna people.